

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi käytöstä poistetun maatuulivoimalan purkamisesta ja purkuvakuudesta sekä laiksi rakentamislain muuttamisesta

KH 16.03.2026 § 92
93/00.01.06/2026

Päätösesitys

Kaupunginhallitus päättää antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Keuruun kaupunki kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä koskien lakia käytöstä poistetun maatuulivoimalan purkamisesta ja purkuvakuudesta sekä siihen liittyviä muutoksia rakentamislakiin.

Keuruun kaupunki pitää esitystä erittäin tarpeellisena ja kannatettavana. Ehdotettu sääntely selkeyttää merkittävästi tuulivoimaloiden elinkaaren loppuvaiheen vastuita, vahvistaa ympäristönsuojelua ja lisää oikeusvarmuutta niin kunnille, maanomistajille kuin toiminnanharjoittajille.

Esityksen mukainen pääsääntö, jonka mukaan tuulivoimalan omistaja vastaa voimalan purkamisesta ja sijaintipaikan palauttamisesta rakentamista edeltäneeseen tilaan, on perusteltu ja oikeudenmukainen. Vastuun kohdentaminen selkeästi omistajalle ehkäisee tulkintaepäselvyyksiä ja vähentää riskiä siitä, että purkamisvelvoitteet jäisivät toteutumatta.

On erityisen myönteistä, että purkamisvelvollisuus kattaa tuulivoimalan maanpäälliset osat kokonaisuudessaan sekä perustukset ja pystytys- ja huoltokentän rakenteet. Samalla esityksessä on huomioitu tarkoituksenmukainen joustavuus: purkamisluvassa voidaan tapauskohtaisesti arvioida perustusten purkamisen laajuutta ottaen huomioon ympäristövaikutukset sekä maanomistajan ja alueen jatkokäytön tarpeet. Tämä mahdollistaa ympäristön kannalta kestävä ja paikallisesti järkevät ratkaisut.

Erityisen tärkeänä Keuruun kaupunki pitää purkuvakuuden käyttöönottoa. Purkuvakuus selkeyttää ja turvaa tuulivoimaloiden loppuvaiheen toimenpiteitä varmistamalla, että purkamiseen tarvittavat varat ovat käytettävissä myös tilanteissa, joissa omistaja laiminlyö velvoitteensa tai ajautuu maksukyvyttömäksi.

Purkuvakuus ehkäisee kunnille ja maanomistajille kohdistuvia taloudellisia riskejä, lisää hankkeiden taloudellista läpinäkyvyyttä ja rakentamisvaiheessa ja vahvistaa luottamusta tuulivoimarakentamiseen osana energiajärjestelmää.

On perusteltua, että vakuus asetetaan kunnan rakennusvalvontaviranomaisen hyväksi ja että viranomaisen myös valvoo purkamisvelvoitteiden noudattamista. Tämä luo selkeän hallinnollisen rakenteen ja varmistaa, että valvonta ja taloudellinen turva ovat samassa toimivaltaisessa viranomaisessa.

Tällä hetkellä purkamiseen sovelletaan hajanaisesti sopimuksia sekä yleistä rakentamis-, jätehuolto- ja ympäristölainsäädäntöä. Erityislainsäädännön puuttuminen on omiaan aiheuttamaan epävarmuutta. Nyt ehdotettu laki täyttää tämän sääntelyaukon johdonmukaisella ja tasapainoisella tavalla.

Purkuvakuusjärjestelmä muodostaa kunnalle pitkäaikaisen vakuushallinnointitehtävän. Tehtävän resurssi- ja osaamisvaikutukset tulee arvioida realistisesti. Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä ei sellaisenaan toimi vakuuksien aktiivisena seurantajärjestelmänä.

Rakennusvalvonnan näkökulmasta sääntelyn toimeenpanokelpoisuuden varmistamiseksi on välttämätöntä, että asetustasolla säädetään vakuuden määräytymisestä, uusimisesta ja hyväksyttävistä ehdoista täsmällisesti ja valtakunnallisesti yhtenäisesti. Kunnille aiheutuvat hallinnolliset vaikutukset tulee huomioida.

Lausunnon yhteenveto: Kokonaisuutena arvioiden lakiesitys selkeyttää tuulivoimaloiden purkamisvastuita, vahvistaa ympäristönsuojelua ja alueiden ennallistamista, turvaa purkamiskustannusten kattamisen purkuvakuuden avulla ja lisää oikeusvarmuutta kunnille, maanomistajille ja toiminnanharjoittajille. Purkuvakuusjärjestelmä muodostaa kunnalle pitkäaikaisen vakuushallinnointitehtävän. Tehtävän resurssi- ja osaamisvaikutukset tulee arvioida realistisesti. Esitys tukee tuulivoiman kestävästä hyväksyttävyyttä osana energiamurrosta.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Perustelu

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja hallituksen esitykseen laiksi käytöstä poistetun maatuulivoimalan purkamisesta ja purkuvakuudesta.

Esityksessä ehdotetaan uutta lakia käytöstä poistetun maatuulivoimalan purkamisesta ja purkuvakuudesta. Lisäksi rakentamislakiin ehdotetaan uutta säännöstä maatuulivoimalan purkamisluvasta ja eräitä muita muutoksia.

Laki selkeyttäisi tuulivoimaloiden purkamisvastuita ja turvaisi purkamiskustannusten kattamista.

Esityksen mukaan tuulivoimalan omistaja vastaisi voimalan purkamisesta ja sijaintipaikan palauttamisesta rakentamista edeltäneeseen tilaan.

Purkamisvelvollisuus koskisi tuulivoimalan maanpäällisiä osia, perustuksia sekä voimalaa ympäröivän pystytys- ja huoltokentän rakenteita. Maanpäälliset osat olisi purettava kokonaan. Purkamisluvassa voitaisiin täsmentää missä laajuudessa perustukset sekä pystytys- ja huoltokentän rakenteet olisi purettava

ja sijaintipaikka palautettava rakentamista edeltävään tilaan. Perustusten purkamisvelvoitetta määritettäessä huomioitaisiin purkamisen ympäristövaikutukset. Purkamisluvassa huomioitaisiin myös se, että maanomistajan ja alueen jatkokäytön kannalta pystytys- ja huoltokentän rakenteiden purkaminen ja alueen sijaintipaikan palauttaminen rakentamista edeltäneeseen tilaan ei ole aina tarkoituksenmukaista.

Rakentamishankkeeseen ryhtyvän olisi annettava kunnan rakennusvalvontaviranomaisen hyväksi vakuus, joka kattaisi voimalan purkamiskustannukset myös laiminlyöntitilanteissa.

Jos vuokramaalla sijaitsevan tuulivoimalan omistaja ei huolehtisi voimalan purkamisesta ja jos purkamisen kustannuksia ei voitaisi kattaa lakisääteisellä purkuvakuudella, purkamisesta vastaisi voimalan sijaintikunta.

Kunnan rakennusvalvontaviranomainen valvoisi tuulivoimaloiden purkamisvelvoitteiden noudattamista ja hallinnoisi hyväkseen asetettavaa purkuvakuutta.

Uusi laki ja lakimuutokset tulisivat voimaan 1.1.2027.

Purkuvakuuden ja kunnan toissijaisen purkamisvelvollisuuden säännöksiä sovellettaisiin tuulivoimaloihin, joiden rakentamislupaa haetaan aikaisintaan vuonna 2028.

Tuulivoimaloiden purkumäärissä on odotettavissa merkittävää kasvua. Suuri osa Suomen teollisen kokoluokan tuulivoimaloista on rakennettu vuoden 2011 jälkeen. Tuulivoimalan tekninen käyttöikä on noin 25–35 vuotta.

Tuulivoimaloiden rakentamisesta ja purkamisesta ei ole tällä hetkellä kattavaa erityislainsäädäntöä, vaan purkamisen oikeudelliset kysymykset ratkaistaan osapuolten sopimusten sekä yleisen rakentamisen, jätehuollon ja ympäristönsuojelun lainsäädännön perusteella.

Keuruun rakennusvalvonnan kommentit:

Purkuvakuusjärjestelmän tavoite on kannatettava: käytöstä poistettujen maatuulivoimaloiden purkamiskustannusten tulee olla katettuja siten, etteivät ne jää yhteiskunnan vastuulle.

Esitetty sääntely osoittaa kuitenkin kunnalliselle rakennusvalvontaviranomaiselle uuden, pitkäkestoisen ja oikeudellisesti vaativan tehtäväkokonaisuuden, joka poikkeaa olennaisesti rakennusvalvonnan perinteisestä teknisestä valvontatehtävästä.

Vakuuden määrääminen rakentamisluvassa edellyttää purkukustannusten arviointia hakijan toimittaman kustannus selvityksen perusteella. Ilman valtioneuvoston asetuksella säädettävää täsmällistä ja valtakunnallisesti yhtenäistä laskentamallia, vakuuden riittävyden arviointi jää

harkinnanvaraiseksi ja altistaa erilaisille soveltamiskäytännöille sekä vastuukysymyksille. Asetuksessa tulisi yksiselitteisesti määritellä vakuuden laskentaperusteet, purkulaajuuden oletus (ml. perustukset), indeksisidonnaisuus sekä tarkistamismenettely.

Sääntely edellyttää rakennusvalvonnalta vakuuden voimassaolon jatkuvaa seurantaan koko voimalan elinkaaren ajan, mukaan lukien määräaikaisten vakuuksien uusimisen valvonta, irtisanomisehtojen arviointi, vanhentumisen estäminen sekä tarvittaessa hallintopakkomennettely. Lisäksi rakennusvalvonnalle osoitetaan konkurssivalvontaan ja vakuuden realisointiin liittyviä velvoitteita, jotka merkitsevät velkojan asemaan rinnastettavaa roolia konkurssimenettelyssä.

Purkuvakuusjärjestelmä muodostaa näin kunnalle pitkäaikaisen vakuushallinnointitehtävän. Tehtävän resurssi- ja osaamisvaikutukset tulee arvioida realistisesti. Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä ei sellaisenaan toimi vakuuksien aktiivisena seurantajärjestelmänä.

Rakennusvalvonnan näkökulmasta sääntelyn toimeenpanokelpoisuuden varmistamiseksi on välttämätöntä, että asetustasolla säädetään vakuuden määräytymisestä, uusimisesta ja hyväksyttävistä ehdoista täsmällisesti ja valtakunnallisesti yhtenäisesti. Kunnille aiheutuvat hallinnolliset vaikutukset tulee huomioida asianmukaisesti.

Toimivalta

Hallintosääntö 26 §.

Valmistelija

Kaupunkikehityspäällikkö Timo Määttä timo.maatta(at)keuruu.fi p. 0400 763995

Elinvoimajohtaja Tuomas Collin tuomas.collin(at)keuruu.fi p. 040 3533104

Johtava rakennustarkastaja mia.maula(at)keuruu.fi p. 040 6105562.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Tiedoksi

Hallintosihteeri / lausuntopalvelu.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto